

BAĞIMSIZ DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLARIN İKTİSADİ ETKİLERİ

Ayberk Nuri BERKMAN

ADANA/2011

© 2012 ADANA NOBEL KİTABEVİ

Yayın Dağıtım ve Pazarlama Ltd. Şti.

Adnan Kahveci Bulvarı 31/A Çukurova/ADANA

Tel: (0322) 233 00 29 Faks: (0322) 234 99 56

Bağımsız Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların İktisadi Etkileri

Editör: Ayberk Nuri BERKMAN

ISBN: 978-605-397-134-4

DOI: 10.37609/akya.1728

ADANA

Adana Nobel Kitabevi

Adnan Kahveci Bulvarı 31/A

Çukurova/ADANA

Tel: (0322) 233 00 29

Faks: (0322) 234 99 56

www.nobelkitabevi.com.tr

nobelkitabevi@nobelkitabevi.com.tr

Bu kitabın yayın hakkı ADANA NOBEL KİTABEVİ'ne aittir. 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereği herhangi bir bölümü, resmi veya yazısı, yazarların ve yayıncısının yazılı izni alınmadan tekrarlanamaz, basılamaz, kopyası çıkarılamaz, fotokopisi alınamaz veya kopya anlamı taşıyabilecek hiçbir işlem yapılamaz.

**NOBEL
KİTABEVİ**

Adana Nobel Kitabevi Yayın Dağıtım ve Pazarlama Ltd. Şti.

Mizampaj: Kerem ACAR

Kapak Tasarım: Kerem ACAR

ÖNSÖZ

Son yıllarda uygulanan ekonomik programlar çerçevesinde maliye politikası (vergi, KİT yönetişimi ve ürün fiyatlandırmaları, kamu borç yönetimi v.b.); para ve gelirler politikaları (Merkez Bankası'nın bağımsızlığı, enflasyon hedeflemesi, ücret artışlarında geçmişe dönük endekslemenin azaltılması v.b.); finansal sektör (kamu bankaları dâhil bankacılık sektörünün yeniden yapılandırılması, sektörün düzenlemesi ve denetiminden sorumlu bağımsız bir kurum olarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun kurulması, bankalar için Uluslararası Muhasebe Standartları ile uyumlu yeni bir muhasebe sistemine geçilmesi, sigortacılık sektöründe düzenleyici yapının oluşturulması v.b.); Şirketler kesiminin yönetişimi (İstanbul yaklaşımı, Üretim ve Finans Komitesi'nin oluşturulması, İcra ve İflas Kanunu'nda kapsamlı değişiklik yapılması, yargı sistemine ilişkin idari prosedürlerin iyileştirilmesi, sermaye piyasası şirketlerinin enflasyon muhasebesine uygun mali rapor hazırlamalarına ortam sağlanması v.b.); kamu yönetiminde etkinliğin artırılması (saydam ve rekabetçi bir kamu ihale sisteminin oluşturulması, sadece verimli ve kaynağı olan kamu yatırım projelerinin uygulamaya konulabileceği bir sisteme geçilmesi, kamu mali yönetimi ve iç denetimde etkinliğin artırılması, bütçe dışı fonların tasfiyesi, vergi sisteminin ve idaresinin iyileştirilmesi, kamuda aşırı istihdama son verilmesi ve sosyal güvenlik isteminin iyileştirilmesi, elektrik ve telekomünikasyon gibi altyapı sektörlerinde rekabetçi bir piyasa yapısının oluşturulması, tarım sektöründe popülist desteklemeye son verilerek serbest piyasa koşullarında üretim yapılması, özelleştirmenin hızlandırılması v.b.); ve iktisadi kalkınma sürecinde özel sektörün fonksiyonunun artırılması (kamu arazilerinin satışının hızlandırılması, yabancı sermaye mevzuatının basitleştirilmesi, yatırım ve ihracat teşviki almak için gereken usul kurallarının sadeleştirilmesi, gümrük idarelerinde verilen hizmetlerin iyileştirilmesi, haksız kazanç ile mücadelenin artırılması v.b.) alanlarında önemli yapısal reformlara girişilmiş ve çoğuyla ilgili olarak da gereken kanunlar yürürlüğe konulmuştur. Bu çalışmada, Bağımsız Düzenleyici ve Denetleyici Ekonomik Kurumların (BDK'lar) temel nitelikleri ve bunların gerek Türkiye gerekse Avrupa Birliği (AB) ülkelerindeki gelişim süreçleri tartışılmıştır. Çalışma birkaç değişik konu başlığı altında toplanmıştır. İlk olarak, uluslararası bir kavram olarak BDK ve onun temelini oluşturan fikirler belirlenmiştir. Devam eden bölümlerde ise, Türkiye ve AB ülkelerinde bağımsız birer kurum niteliğinde olan BDK'ların fonksiyonları tarihsel olarak incelenmiştir. Türkiye ve bazı AB ülkeleri içerisinde faaliyet gösteren ekonomik BDK'lar ile ilgili aydınlatıcı açıklamalara ilerleyen bölümlerde de

yer verilmiştir. BDK'lar, düzenleme olgusu, yönetim kavramı ve rekabet konularında öz bir bilgi verilmiştir. Sonuç bölümünde; BDK'ların işleyiş mekanizması ile ilgili genel tavsiyelerin yanı sıra, gösterdikleri faaliyetler sonucu ekonomi politikalarına etki eden BDK'lar hakkında çeşitli eleştiriler de yer almaktadır.

Bu çalışma, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim dalında sunulan “AB ve Türkiye’de Bağımsız Düzenleyici ve Denetleyici Ekonomik Kurumların İktisat Politikasına Etkileri” başlıklı yüksek lisans tezime dayanmaktadır.

Ayberk Nuri BERKMAN
ADANA / 2011

GİRİŞ

Ekonomide verimliliği, yönetim anlayışını ve dolayısıyla büyüme hızını düzelterek yapısal reformlar çerçevesinde benimsenen yeni kamu yönetimi anlayışında bağımsız düzenleyici ve denetleyici kurumlar öne çıkmıştır. Bu kapsamda, çeşitli tarihlerde IMF'ye verilen niyet mektuplarında mali sektörün yeniden yapılandırılması çerçevesinde bankacılık alanında, ekonomide rekabetin ve etkinliğin artırılması kapsamında şeker, tütün, enerji ve telekomünikasyon sektörlerinde bağımsız düzenleyici kurumların kurulması taahhüt edilmiş ve bu konularda gereken yasal düzenlemeler yapılarak bu kurumlar faaliyete geçirilmiştir.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de ve AB ülkelerinde faaliyet gösteren Bağımsız Düzenleme ve Denetleme Ekonomik Kurumlarını, iktisat politikalarına etkilerinin üzerinde yoğunlaşarak, karşılaştırmalı olarak incelemektir.

Çalışmada öncelikle, Bağımsız Düzenleme Kurulları (BDK'lar) konusunda genel bir inceleme yapılacak, sonra AB ve Türkiye uygulaması tartışılacaktır ve bu tartışmalara konu teşkil edecek BDK'lar; Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Sermaye Piyasası Kurumu (SPK), Rekabet Kurumu (RK), Enerji Piyasası Denetleme Kurumu (EPDK) ve AB üye ülkelerinde faaliyet göstermekte olan benzerleri gibi iktisadi etkinliği bulunan kurumlar ile sınırlı tutulacaktır.

Çalışmanın birinci bölümünde, düzenleme olgusunun tanımı yapılmış, düzenleme türleri ve amaçları incelenmiş, düzenleme yanlısı ve karşıtı fikirler-teoriler tartışılmıştır. Ayrıca, devletin düzenleme görevini bizzat kendisinin değil de, neden düzenleme ve denetleme yetkisini delege ettiği bazı bağımsız kurumlarca yapılmasını sağladığı konusunda yanıtlar aranmış ve buna neden ihtiyaç duyulduğunun sebepleri incelenmiştir.

İkinci bölümde, özellikle 1970'lerin sonlarında başlayarak günümüze değin başta İngiltere, Almanya, İtalya, Fransa gibi AB üyesi ülkeler olmak üzere birçok Avrupa ülkelerinin ekonomilerinde yaşanan ve müdahaleci devlet anlayışından düzenleyici devlet anlayışına geçiş sürecini başlatan ana sebeplerden biri olarak gösterilebilecek bağımsız düzenleyici ve denetleyici kurumlardan başlıcaları hakkında detaylı bilgiler sunulmuştur.

Üçüncü bölümde, kuşaklar boyu Türk siyaset ve bürokrasi kültürünün önemli bir özelliği olan "patrimonyal devlet geleneği"nin bir gereği olarak iktidarların ve/veya bürokratların ekonomiyi yöneten kurulların uygulamasında geniş yetkilere sahip bulunmuş olduğu gerçeğini yansıtır biçimde, Türkiye'deki bağımsız düzenleyici ve denetleyici kurumların çok eskilere dayanmayan geçmişleri ve performansları incelenmiştir.

Dördüncü bölümde ise, hem Türkiye hem de AB ülkeleri bünyesinde faaliyet göstermekte olan bağımsız düzenleyici ve denetleyici ekonomik kurumların iktisat politikaları bağlamında yarattıkları etkiler karşılaştırmalı bir biçimde incelenmiştir.

*Sevgili Aileme,
Değerli Dostlarıma ve Kardeşlerime,
Kıymetli hocam Prof. Dr. Muammer TEKEOĞLU'na*

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1

Düzenleme Olgusu, Düzenleme Türleri ve Devlet

Giriş	1
1.1 Düzenleme Olgusunun Tanımı	2
1.2. Düzenleme Türleri	5
1.2.1. İktisadi Düzenleme	6
1.2.1.1. Rekabetin Korunması	7
1.2.1.2. Piyasaya Girişin Düzenlenmesi	8
1.2.1.3. İktisadi Parametrelerin Düzenlenmesi	10
1.2.1.4. Teknik Düzenleme	12
1.2.2. Sosyal Düzenleme	13
1.2.3. İdari Düzenleme	14
1.3. Düzenlemenin Hedefleri	15
1.4. Düzenleme Taraftarı Fikirler	16
1.5. Düzenleme Karşıtı Görüşler	19
1.5.1. Ele Geçirme Teorisi (Capture Theory)	23
1.5.2. Rant Arama Teorisi	26
1.5.3. Çıkar Grupları Teorisi	27
1.6. Kamu Düzenleme Organları Olarak Bağımsız Düzenleme Kurumları'nın (BDK) Ortaya Çıkışı: Devletin Yetki Devrinin Nedenleri	27
1.6.1 Devlet Yapısı ve Geleneği	30
1.6.2. Devletin Yapısının ve Fonksiyonunun Değiştirilmesi	31
1.6.3. Siyasete Güvensizlik	32
1.7. Bağımsız Düzenleyici Kurumların Potansiyel Etkileri	32
1.8. Yönetişim (Governance) Kavramı	35

Bölüm 2

Ab Ülkelerindeki Bağımsız Düzenleyici ve Denetleyici

Kurumlar ve Uygulamaları

2.1. AB Ülkelerindeki BDK'ların Genel Bir Değerlendirmesi	39
2.2. İngiltere 46	
2.2.1. Finansal Hizmetler Otoritesi (Financial Services Authority -FSA)	47
2.2.2. Gaz ve Elektrik Piyasaları İdaresi (The Office of Gas and Electricity Market -OFGEM)	48

2.2.3. İletişim Dairesi (The Office of Communications-OFCOM)	49
2.2.4. Rekabet Komisyonu (Competition Commission -CC)	50
2.3. Fransa	51
2.3.1. Rekabet Konseyi (Conceil de la Concurrence)	51
2.3.2. Sermaye Piyasası Düzenleme Komisyonu (Comission des Operations de Bourse -COB)	52
2.3.3. Telekomünikasyon Düzenleme Otoritesi (Autorité de Régulation des Télécommunications-ART) ve Elektrik Düzenleme Komitesi(Commission de Régulation de L'Électricité -CRE)	53
2.4. Almanya	56
2.4.1. Federal Finansal Denetleme Otoritesi (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht -BaFin)	57
2.4.2. Federal Kartel İdaresi (Bundeskartellamt)	58
2.4.3. Telekomünikasyon ve Posta Düzenleme Otoritesi (Regulierungsbe-hörde für Telekommunikations und Post -RegTP)	59
2.5. İtalya	60
2.5.1. İtalyan Rekabet Kurumu (Autorità Garante Della Concorrenza E Del Mercato -AGCM)	63
2.5.2. İtalyan Elektrik ve Gaz Düzenleme Kurumu (Autorità per L'energia Elettrica e il Gas -AEEG)	64
2.5.3. Ulusal Borsa Komisyonu (Commissione Nazionale per le Società e la Borsa -CONSOB)	65
2.5.4. İletişim Sektörünü Düzenleme Kurulu (Autorità per le Granzie nelle Comunicazioni -AGCOM)	65
2.6. Polonya	66
2.6.1. Polonya Rekabet ve Tüketiciyi Koruma İdaresi (Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów -UOKiK)	67
2.6.2. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (Urząd Regulacji Energetyki -URE)	67
2.6.3. Telekomünikasyon ve Posta Düzenleme Kurumu (Urząd Regulacji Telekomunikacji i Poczty -URTIP)	68
2.7. Macaristan	68
2.7.1. Macar İletişim Kurumu (Hírközlesi Föfelügyelet -HIF)	68
2.7.2. Macaristan Enerji Dairesi (Magyar Energia Hivatal-MEH) ...	69

2.7.3. Macaristan Finansal Denetim Kurumu (PéNZügyi Szervezetek Állami Felügyelete- PSÁF)	69
2.7.4. Macaristan Rekabet Otoritesi (Gazdasági Versenyhivatal-GVH)	70

Bölüm 3

Türkiye’deki Bağımsız Düzenleyici ve Denetleyici Ekonomik Kurumlar ve Uygulamaları

3.1. Türk Kamu Yönetimi Geleneği ve BDK’lar	71
3.2. Finansal Piyasalar	74
3.2.1. Sermaye Piyasası Kurulu (SPK)	75
3.2.1.1. SPK’nın AB ile İlgili Çalışmaları	76
3.2.1.2. AB Yardımlarından Yararlanmaya Yönelik Faaliyetler ...	77
Eşleştirme (Twinning) Projesi	77
Teknik Yardım Bilgi Paylaşımı Ofisinden (TAIEX) Alınan Yardımlar	77
3.2.1.3. SPK’nın Sermaye Piyasaları Düzenleme ve Denetleme Kurulları Danışma Komitesi Çalışmaları	78
3.2.1.4. IOSCO ile İlgili Çalışmalar	79
3.2.1.5. Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi (EMC) Çalışmaları	79
3.2.2. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK)	82
3.3. Altyapı Hizmetlerinin Düzenlenmesi	87
3.3.1. Telekomünikasyon Kurumu (TK)	87
3.3.2. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)	88
3.3.3. Tarım Sektörü ve BDK’lar	92
3.3.3.1. Şeker Kurumu (ŞK)	93
3.3.3.2. Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumu (TTMAPDK)	96
3.4. Rekabet Kurumu (RK)	99
3.4.1. Türk Rekabet Kanunu ve Türkiye Rekabet Kurumu (RK) Çalışmalarının Genel Değerlendirilmesi	102

Bölüm 4

Bağımsız Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların İktisat Politikalarına Etkileri

4.1. BDK’ların Etkileri	107
4.1.1. Finansal ve Mali İstikrar	108

4.1.1.1. Finansal Derinleşme Sağlanması	110
Finansal Derinleşme Göstergeleri ve Ölçümü	112
4.1.1.2. Mali Piyasalardaki Kurumların Sağlam Bir Hukuki ve İktisadi Zemine Dayandırılmasının Sağlanması	116
4.1.1.2.1. Merkez Bankası Bağımsızlığı Faktörü	123
4.1.2. Rekabet Hukuku ve Politikasında Etkinliğin Sağlanması	126
4.1.2.1. Türk Rekabet Politikasına Göre Rekabetin Sınırlandırılmasının Önlenmesine İlişkin Yapılan Düzenlemeler	127
4.1.2.2. Yasaklanan Faaliyetler	129
4.1.2.2.1. Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Karar ve Eylemler	129
4.1.2.2.2. Muafiyet ve Menfi Tespit	132
4.1.2.2.3. Hakim Durumun İstisması	132
4.1.2.2.4. Birleşme ve Devralmalar	133
4.2. AB Ülkelerinde Faaliyet Gösteren BDK'ların Etkileri	134
4.2.1. FSA İngiltere Örneği	134
4.2.2. Rekabet Hukuku ve Politikasında Etkinliğin Sağlanması	139
4.2.2.1. AB'de Rekabetin Sınırlandırılmasının Önlenmesine İlişkin Düzenlemeler	141
4.2.2.1.1. İşletmelere Uygulanacak Kurallar	143
4.2.2.1.1.1. Kartel Yasağı	143
4.2.2.1.1.2. Piyasa Gücünün İstisması	144
4.2.2.1.1.3. Rekabet Kurallarından Sorumlu Organlar	144
4.2.2.1.1.4. Damping	145
4.2.2.1.1.5. Sübvansiyonlar	146
4.2.3. Makroekonomik İstikrarın Sağlanması	147
DEĞERLENDİRME VE SONUÇ	149
KAYNAKÇA	161

KAYNAKÇA

- ACKERMAN, B. ve HASSLER, W.T.(1981) *Clean Pool, Dirty Air*, Yale University Press, New Haven 1981
- AEEG (Autorità per L'energia Elettrica e il Gas), (2004), *The structure and Role of AEEG*, http://www.autorita.energia.it/inglese/about/eng_index.htm 'den erişim mümkündür.
- AGCM (Autorità Garante Della Concorrenza E Del Mercato), (2004), *The Structure and Role of AGCM*, <http://www.agcm.it/eng/index.htm> 'den erişim mümkündür.
- AGCOM (Autorità per le Granzie nelle Comunicazioni), (2004), *Introduction to AGCOM*, http://www.agcom.it/eng/e_intro/e_intro_.htm 'den erişim mümkündür.
- AKALIN, G.Ö.(2001) "Global Ekonominin Yönetişimi Üzerine" *İktisat Dergisi* No:416,s.65-66.
- ARDIYOK, Ş. "Doğal Tekeller ve Düzenleyici Kurumlar, Türkiye için Düzenleyici Kurum Modeli", Rekabet Kurumu (Yüksek Lisans Tezi), Ankara 2002
- ARDIYOK, Ş.(2003) "Devletin Piyasalara Müdahalesi; Regülasyon" *Ekonomik Yaklaşım*, Sayı;47,Gazi Üniversitesi Yayınları.Ankara
- AREN, S.; "Küreselleşme, Sosyalizm ve Geleceğin Yönü", NPQ Türkiye, Cilt 1, Sayı 4, (Kış 1999),s.59.
- ART (Autorité de Régulation des Télécommunications), (2004), *Introducing ART*, <http://www.art-telecom.fr/eng/index.htm> 'den erişim mümkündür.
- ATİYAS, J.(2001)"Regülasyon ve Rekabet" *Rekabet Kurumu*, Ankara
- AZRAK, Ü.(2001)"Dünyada ve Türkiye'de Bağımsız İdari Otoriteler ve İdarenin Yeniden Yapılanması Bağlamında Bunlara İlişkin Bazı Sorunlar" , *Rekabet Kurumu*. 5 Mayıs
- BAFIN (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht), (2004), *Tasks and Responsibilities*,<http://www.bafin.de/cgi-bin/bafin.pl?verz=0101000000&sprache=1&filter=&ntick=0> 'den erişim mümkündür.
- BARRY, N.(2000) "Commentary ;Markets and Regulation" *Regulation Without the State....The Debate Continues*, *Institute of Economic Affairs*
- BAVAGNOLI, F. (2001). "Independent Regulators in Italy", *Regulation of Network Utilities* (Editörler: C. Henry, M. Matheu ve A. Jeunemaitre) içinde, Oxford University Press.
- BECKER, G.(1976) "Comment" *Public Choice Theory* Derleyen:Charles K. Rowley, 1993, Edvard Elgar Publishing Ltd. ,England
- BİNAY Ş.- KUNTER K.(1998) "Türkiye'de Mali Liberalleşme Çabalarında Merkez Bankasının Rolü", *TCMB Yayını*, Ankara

- BISHOP,M.,KAY,J.,MAYER,C.(1995) “The Regulatory Challenge” ,Oxford University Press
- BLUNDELL,J., ROBINSON,C.(2000)”Regulation Without the State” Regulation Without the State....The Debate Continues, *Institute of Economic Affairs*
- BÖGE, U. (2001). “Liberalization of Energy Markets: the German Way”, *Regulation of Network Utilities* (Editörler: C. Henry, M. Matheu ve A. Jeunemaitre) içinde, Oxford University Press.
- BUIGUES , P. A., GUERSENT, O. ve PONS, J. F. (2001), “Network Utilities: The EU Institutions and the Member States”, *Regulation of Network Utilities* (Editörler: C.Henry, M. Matheu ve A. Jeunemaitre) içinde, Oxford University Press.
- BUNDESKARTELLAMT, (2004), *General Informations*, [http://www. Bundeskartellamt.de/wEnglisch/GeneralInformation/GeneralInformation.shtml](http://www.Bundeskartellamt.de/wEnglisch/GeneralInformation/GeneralInformation.shtml)’den erişim müm kündür.
- BUREAU, D. ve CURIEN, N. (2001), “Establishing Independent Regulators in France”, *Regulation of Network Utilities* (Editörler: C. Henry, M. Matheu ve A. Jeunemaitre) içinde, Oxford University Press.
- CHANG, H. (2002) Kicking Away the Ladder: Development Strategy in Historical Perspective, *Anthem Press*, London.
- COB (Commission des Operations de Bourse), (2004), *What does the AMF*, http://www.cob.fr/affiche_page.asp?urldoc=lesmissionsamf.htm&lang=en&Id_Tab=0 ‘den erişim mümkündür.
- COMPETITION COMMISSION, *Annual Reviews (1998-2005)*, http://www.competition-commission.org.uk/rep_pub/annual_rev_archive/index.htm ‘den erişim mümkündür.
- CONSEIL de la CONCURRENCE , (2004) , *History of Conseil de la Concurrence* , http://www.conseil-concurrence.fr/user/standard.php?id_rub=99 ‘den erişim mümkündür.
- CONSOB (Commissione Nazionale per le Società e la Borsa), (2004), *Consob - What It Is and What It Does*, [http://www.consob.it/mainen/consob/ what/what.html?symlink=/mainen/consob/what/index.html](http://www.consob.it/mainen/consob/what/what.html?symlink=/mainen/consob/what/index.html) ‘den erişilebilir.
- CRE (Commission de Régulation de L’Électricité), (2004), *Presentation of CRE*, <http://www.cre.fr/> ‘den erişim mümkündür.
- CREW.M., ROWLEY,C.K.(1988)”Toward a Public Choice Theory of Monopoly Regulation” *Public Choice Theory*, Derleyen:Charles K Rowley,1993, Edward Edgar Publishing Ltd., England
- ÇANAKÇI, E., (1997), İngiltere Finansal Piyasalarının Düzenleyici Otoriteler Sisteminde Yapılan Reform Çalışmaları ve Finansal Hizmetler Otoritesi,

- Araştırma Raporu, Sermaye Piyasası Kurulu, Ankara.
- ÇETİNTAŞ,H.,(2000) “Küreselleşme Sürecinde Türkiye’nin Rekabet Politikası ve Rekabet Gücü” , Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- DEMARIGNY, F. (1996). “Independent Administrative Authorities and the Case of the French Council for Competition”, *Regulating Europe* (Editör: G. Majone) içinde, Routledge. s. 157-179.
- DJANKOV,S.,La PORTA.R., LOPEZ de SALINES,F., SHEFLIER.A., (2002) “The Regulation of Entry” *Quarterly Journal of Economics*, February Vol.CXVII
- DUTZ,M.(1993) “Rekabet Yasası ve Türkiye için Geçerliliği” Türkiye için Rekabet Politikaları, İSO, İstanbul
- EĞİLMEZ,M., KUMCU,E.(2004) “Ekonomi Politikası” Remzi Kitabevi, Beşinci Basım, Mayıs, İstanbul
- EMEK,U.(2002) “Devletin Kapasitesi ve İktisadi Kalkınma Sürecindeki İşlevi” *Tüsiad Yayınları*, s.64-66, Aralık 2002
- EMEK,U.(2002) “Türkiye’de Devlet Bağımsız Düzenleyici Kurumlar Uygulaması” *Tüsiad Yayınları*, s.145-148, Aralık 2002
- EMEK,U.(2003) “Değişen Dünyada ve Türkiye’de Devlet Bağımsız Düzenleyici Kurumlar: Nereye” *İktisat, İşletme ve Finans*, Mayıs
- EROL, K.,(1996)“Rekabet Kurulu’nun Yapısı ve Yetkileri”, *İKV Dergisi*, Sayı:132, İstanbul, Eylül-Ekim, s. .
- FRANCIS,J.G.(1993) “The Politics of Regulation”, *A Comparative Perspective*, Blackwell, Oxford
- FSA (Financial Services Authority)(1997), Financial Services Authority Launch Conference,<http://www.fsa.gov.uk/Pages/Library/Communication/Speeches/1997/SP02.shtml> ‘den erişim mümkündür.
- GASSNER, K. (2001), “Contracts in Germany: Decentralization, Self-Regulation, and Sector-Specific Regulators”, *Regulation of Network Utilities* (Editörler: C. Henry, M. Matheu ve A. Jeunemaitre) içinde, Oxford University Press.
- GILARDI, F. (2002): “Regulation through Independent Agencies in Western Europe: New Institutional Perspectives”, *Workshop for Theories of Regulation*, Mayıs 25-26, Nuffield College, Oxford.
- GROUP OF THIRTY,(1997), “Global Institutions, National Supervision and Systemic Risk”, Washington, D.C.
- GUACH,L.J., SPILLER,P. (1999) “ Managing The Regulatory Process: Design, Concepts, Issues, and The Latin America and Caribbean Story” *The World Bank*, Washington D.C.

- GUACH.L.J. ,HAHN,R.W. (1999) “ The Costs and Beneffts of Regulation;Implication for Developing Countries” *The WorldBank Research Observer* Vol.14 No.1
- GÜVEL, E.A.(1998) “ Bürokratik ve Politik Yozlaşmanın Ekonomik Etkileri” *İşletme,Finans ve İktisat Dergisi*,Mayıs
- GVH (Gazdasági Versenyhivatal), (2004), *The Task of GVH*, <http://www.gvh.ionlab.net/index.php?l=e&id=93&m=2> ‘den erişim mümkündür.
- HASKINS,I.(2000) “The Challenge to State Regulation” in *Regulation Without the State,...The Debate Continues*, Institute of Economic Affairs, West Succex
- HIF (Hirközlesi Föfelügyelet), (2003), *General Information*, <http://www.hif.gov.hu> ‘dan erişim mümkündür.
- HONOHAN, P.,(1997), “Banking System Failures in Developing and Transition Countries: Diagnosis and Prediction”, BIS working papers, No.39
- İKV, 1995,“Avrupa Birliğinde İşletmelere Uygulanan Rekabet Kuralları”. Yayın No: 135, İstanbul, s.3
- İNAN, N.(1996) “Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’un Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelere Etkisi”, TES-AR Yay., No:20, Ankara, s:17-19.
- JACOBS, S. H. (1999): “The Second Generation Regulatory Reforms”*IMF Conference on Second Generation Reforms*, 26 Ekim, Washington D.C.
- KAHN, E.A. (1988), “The Economics of Regulation”, The MIT Press Cambridge, MA., London.
- KAHRAMAN, H.B.; KEYMAN, E. F.; SARIBAY, A. Y., “Katılımcı Demokrasi, Kamusal Alan ve Yerel Yönetim”, *Dünya Yerel Yönetim ve Demokrasi Vakfı* (WALD) Yayını, İstanbul 1999,s.15-16.
- KARAKELLE, İ.H.,(1997)”Rekabet Kanunu ve Uygulama Esasları”, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı, (Yayınlanmamış Notlar), Haziran 1997.
- KARLUK, S.R. (1996), “Avrupa Birliği ve Türkiye”, 4. Baskı, İMKB Yayınları, İstanbul, s. 289-291, 292-293,298.
- KAYA, M.,(1996)”Gümrük Birliği İkliminin Türkiye’ye Getirdiği Yeni Rekabet Ortamı”, *Gümrük Birliği Sürecinde Türkiye Dergisi*, Sayı:24, Temmuz-Ağustos, s.23.
- KAYSEN,C.,TURNER,F.(1959) “Antitrust Policy”, *An Economic and Legal Policy*, Cambridge, Harvard University Press
- KRUEGER,A.(1975) “The Political Economy of the Rent Seeking Society” *American Economic Review* LXIV(3) August
- KUMCU, E.(2003) “TMSF’yi Ayırmak Hatadır”, *Hürriyet Gazetesi*, Tarih: 05/12/2003.

- KUMCU, E.(2004) “BDDK ve TMSF Ayrılınca Böyle Olur”, *Hürriyet Gazetesi*, Tarih: 18/10/2004.
- KUMCU, E.(2004) “Düzenleyici Kurumların İtibarı”, *Hürriyet Gazetesi*, Tarih: 02-03/03/2004.
- LAGRO, E.(1996)”Rekabet Politikasının Ekonomik ve Hukuksal Anlam ve AB Rekabet Politikası”, Gümrük Birliği Sürecinde Türkiye Dergisi, Temmuz-Ağustos ,Sayı:24 ,s.16.
- LANGSETH, P., SIMPKINS F. (1996) “Good Governance for Private Sector Development and Investment in the Middle East and North Africa”, *Seminar Proceedings*, Amman, Jordan: IBRD
- LARGE, S. A.,(1997), “Regulation and Reform”, Society of Merchants Trinity House, London. <http://www.fea.gov.uk/speeches/050297.htm> ‘den erişim mümkündür.
- LAUDATI , L. (1996). “The European Commission as a Regulator: The Uncertain Pursuit of the Competitive Market”, *Regulating Europe* (Editör: G. Majone) içinde,Routledge.
- LLEWELLYN,D.T.(2000)”Some Lessons for Regulation from Recent Bank Crises” *Open Economies Review* 11:S1, Kluwer Academic Publishers, Netherlands
- LOWI,T.,(1969) *The End of Liberalism* , W.W Norton&Co.,NewYork
- MAJONE, G. (1994): “The Rise of Regulatory State in Europe”“, *WestEuropean Politics*, 17(3), ss.77-101
- MAJONE, G. (1996a): “The Rise of Statutory Regulation in Europe”, *Regulating Europe*(Editör: G. Majone) içinde, Routledge.
- MAJONE, G. (1996b): “The European Commission as a Regulator”, *Regulating Europe*(Editör: G. Majone) içinde, Routledge.
- MAJONE, G. (1996c):”The Future of Regulation in Europe”, *Regulating Europe* (Editör: G. Majone) içinde, Routledge
- McCRAW,T.(1984)”Prophets of Regulation”;*Charles Francis Adams,Louis D. Brandeis,James M.Landis,Alfred E.Kahn*, The Belknap Press of Harvard Press.
- MEH(MagyarEnergiaHivatal),(2003),*BriefIntroductionoftheHungaryEnergyOffice*, <http://www.eh.gov.hu/home/html/index.asp?msid=1&sid=0&lng=2&hkl=109> ‘den erişilebilir.
- MERRIEN, F. X.(1998) “Governance and Modern Welfare States”, *International Social Science Journal*, Mar98, Vol. 50 Issue 1, p57.
- MICHELETTI, M. (2000) “ End of The Big Governments: Is It Happening In The Nordic Countries ? “ *Governance*, Vol.13 No.2, April, Blackwell Publishers, Oxford.

- MUMCU, A. ve ZENGİOBUZ,Ü.,(2001) “Competition Policy in Turkey”
www.econturk.org
- MÜFTÜOĞLU,T.(2001) “Bağımsız İdari Otoriteler” *Rekabet Kurumu Yayınları*, Ankara
- MÜFTÜOĞLU,T.(2001)”Regülasyon ve Rekabet” *.Rekabet Kurumu Yayınları*,Ankara
- NICOLETTI,G.,SCARPETTA,S.&BOYLAUD,O.(2000) “Summary indicators of product market regulation with an extension to employment protection legislation”, *OECD Economics Department Working Papers* No. 226. p,48 and 82.
- NOEL, E.(?) “Avrupa Topluluğu’nun Organları Nasıl Çalışır, AET Anlaşmasının Temel Maddeleri”, *Avrupa Topluluğu Yayınları*,s. 21.
- OECD, (1998), The OECD Report on Regulatory Reform, Volume II: *Thematic Studies*, Paris
- OECD, (1999), Committee on Competition Law and Policy, *Relationship Between Regulators and Competition Authorities*, Paris
- OECD, (2002), The OECD Review of Regulatory Reform, Regulatory Reform in the United Kingdom: *Thematic Studies*, Paris
- OFCOM (Office of Communications), (2004), About Ofcom, <http://www.ofcom.org.uk/about/sdrp/> ‘den erişim mümkündür.
- OFGEM (Office of Gas and Electricity Markets),(2004), *OFGEM’s Role*, <http://www.ofgem.gov.uk/ofgem/shared/template1.jsp?assortment=/aboutofgem/ourwork> ‘den erişim mümkündür.
- OPSI (Office of Public Sector Information), (2000) *Utilities Act 2000*, <http://www.legislation.hmso.gov.uk/acts/acts2000/20000027.htm#aofs> ‘den erişim mümkündür.
- PARASIZ, İ.(1998), “Türkiye Ekonomisi 1923’den Günümüze İktisat ve İstikrar Politikaları”, Bursa, 1998
- PEKER, A. T. (1996) “Dünya Bankası: ‘Büyüme’ Söyleminden ‘İyi Yönetme’ Söylemine”, *Toplum ve Bilim* 69, sayfa 6-62.
- PELTZMAN,S.(1993) “ Toward a More General Theory of Regulation” *Public Choice Theory*, Derleyen:Charles K. Rowley, Edward Elgar Publishing Ltd. England
- PERA,A.(1989) “Deregulation and Privatization in an Economy Wide Context” *OECD Economic Studies*,No:12 Spring
- PERL,LJ.(1997) “Regulatory Restructuring in the United States” *Utilities Policy*,Vol.6,No.1,Elsevier Science.
- PSÁF (Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete), (2003), *General Information*, <http://www.psaf.hu> ‘den erişilebilir.

- RANCI, P.(2001) “Regulating Energy in Italy”, *Regulation of Network Utilities*, Oxford University Press.
- REGTP (Regulierungsbehörde für Telekommunikations und Post), (2004), *Introducing RegTP*, <http://www.regtp.de> ‘den erişim mümkündür.
- RHODES, R. A. (1996) “The New Governance: Governance Without Governance”, *Political Studies* XLIV, s. 652-67.
- SEZEN, S.(2002) “ The Impact of Globalization on The Organization of Public Administration “, *Yayınlanmamış Çalışma*.
- STIGLER,G.J.(1971)”The Theory of Economic Regulation” *Bell Journal of Economics and Management Science*, 2(1) Spring, Public Choice Theory *Derleyen.:Charles K. Rowley*, 1993, *Edward Elgar Publishing Ltd.,England*
- STURM, R. (1996) “The German Cartel Office in a Hostile Environment”, *Comperative Competition Policy* içinde, Clarendon Press.
- TAN, T. (2000) “Bağımsız İdari Otoriteler”, *Rekabet Kurumu Perşembe Konferansları*, Ocak, Rekabet Kurumu.
- TAN, T. (2002) “Bağımsız İdari Otoriteler veya Düzenleyici Kurullar”, *Amme İdaresi Dergisi*,35(2),s. 11-37.
- TEKEOĞLU, M. (1999) “Küreselleşme Sürecinde Devletin Ekonomideki Yeni Fonksiyonları ve Türkiye” Erciyes Üniversitesi *İİBF Dergisi* Sayı:15.
- TOKATLIOĞLU,İ.(2003)”Rekabet; Nereye Kadar Nasıl” Kongreler Dizisi, *Ekonomik Yaklaşım* sayı;47, İlkbahar,Ankara
- TÜRKKAN,E.,(2001) “*Rekabet Teorisi ve Endüstri İktisadi*”, Turhan Kitabevi, İst.
- ULUSOY,A.,(1999) “Bağımsız İdari Kurumlar” , *Danıştay Dergisi*, Sayı 100, s.3-17.
- ULUSOY,A.,(1999) “Türk İdare Sistemi İçinde Rekabet Kurumunun Yeri” Perşembe Konferansları, Rekabet Kurumu Yayını,Ankara
- UOKIK (Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów), (2004), *General Information about UOKIK*,http://www.uokik.gov.pl/en/information_abouttheoccp/general_information_abouttheof/ ‘den erişim mümkündür.
- URE (Urząd Regulacji Energetyki), (2004), Information on URE, http://www.ure.gov.pl/index_eng.php ‘den erişilebilir.
- URTIP (Urząd Regulacji Telekomunikacji i Poczty), (2004), About URTIP- General Information,http://www.en.urtip.gov.pl/urtipen/index.jsp?place=Menu01&news_cat_id=21&layout=1 ‘den erişim mümkündür.
- ÜLGEN,S.,(2001) “Yeni Ekonomide Rekabet Kuralları” Perşembe Konferansları 8 ,Mayıs,Rekabet Kurumu Yayınları,Ankara

- VASS, P.(2001), “The UK Model” *Regulation of Network Utilities* içinde, Oxford University Press.
- VIETOR,R.H.K.(1989) *Strategic Management in the Regulatory Environment, Cases and Industry Notes* , Prentice Hall, New Jersey
- VISCUSI,W.K.,VERNON.J.M.,HARRINGTON,J.E.,(1995) “*Economics of Regulation and Antitrust*”, The MIT Press.
- VOGEL, S.K.(1996), “Free Markets,More Rules: *Regulatory Reforms in Advanced Industrial Countries*”, Cornell University Press,Ithaca.
- VOGELSANG,I.(1980) “The Design of Regulatory Rules” *Regulated Industries and Public Enterprise*,Derleyen: Bridger M.Mitchell, Paul R.Kleindorter, Lexington Books.
- WILSON,G.K.(1990) *Interest Groups*, Basic Blacwell,Oxford
- YATAGANAS,X.A.(2001) “Delegation of Regulatory Authority in the European Union”, Harvard Jean Monnet Working Paper 03/01.
- YILMAZ,H.,(?) “Yenilik (İnovasyon) Yeni Ekonomi ve Rekabet”, Rekabet Kurumu Uzmanlık Tezleri <http://www.rekabet.gov.tr/uzmantez.html>
- YILMAZ,Ş,(2002) “Siyasal Partilerin Gelir Kaynakları ve Rant Arayışları” *Ekonomik Yaklaşım* Kış-İlkbahar,C;13,Sayı:42-43.
- ZENGİNOBUZ, E.Ü.(2002) “Bağımsız Düzenleme Kurumları, Uluslar arası Karşılaştırmalar, *Tüsiad Yayınları*, s.94-131, 2002